SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.19.2022

Druk nr 2830
Warszawa, 30 listopada 2022 r.

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

mam zaszczyt przekazać Pani Marszałek podjęte przez Senat na 54. posiedzeniu w dniu 30 listopada 2022 r. uchwały:

- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz niektórych innych ustaw,
- **w sprawie ustawy o zmianie ustawy o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym oraz niektórych innych ustaw,**
- w sprawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023.

Przyjęcie poprawek Senatu może spowodować konieczność zmiany oznaczeń jednostek systematyzacyjnych, redakcyjnych lub ich fragmentów, w celu zachowania ciągłości numeracji albo ciągłości alfabetycznej, oraz w konsekwencji konieczność odpowiedniej korekty odesłań.

Z poważaniem

(-) Tomasz Grodzki

UCHWAŁA

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 30 listopada 2022 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym oraz niektórych innych ustaw

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 4 listopada 2022 r. ustawy o zmianie ustawy o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

1) w art. 1 w pkt 2 w lit. d, w pkt 15a wyrazy „o którym mowa" zastępuje się wyrazami „spełniający wymagania, o których mowa";

2) w art. 1 w pkt 4, w art. 3 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) osób zaginionych, które dla ich własnej ochrony lub w celu zapobieżenia stwarzanemu przez nie zagrożeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego powinny zostać umieszczone we właściwej placówce opiekuńczej lub leczniczej, w szczególności w wyniku decyzji o przymusowym umieszczeniu w takiej placówce, oraz osób zaginionych, które nie wymagają ochrony – przysługuje Policji;";

3) w art. 1 w pkt 4, w art. 3 w ust. 1 w pkt 11 w lit. a w tiret pierwszym wyrazy „popełnia którekolwiek z przestępstw, o których" zastępuje się wyrazami „popełniła przestępstwo, o którym";

4) w art. 1 w pkt 4, w art. 3 w ust. 1 w pkt 11 w lit. a w tiret trzecim wyrazy „popełniać przestępstwa, o których" zastępuje się wyrazami „popełnić przestępstwo, o którym";

5) w art. 1 w pkt 6, w art. 4 w ust. 2 wyrazy „organom samorządowym" zastępuje się

wyrazami „organom jednostek samorządu terytorialnego”;

6) w art. 1 w pkt 12, w art. 25 w ust. 3 wyraz „wydaje” zastępuje się wyrazem „wydając”;

7) w art. 1 w pkt 12, w art. 25 w ust. 5 we wprowadzeniu do wyliczenia wyraz „zawiera” zastępuje się wyrazami „wystawił upoważnienie dla użytkownika indywidualnego, zawierającego”;

8) w art. 3, ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Przed wpisaniem statku do rejestru dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej, korzystając z uprawnienia, o którym mowa w art. 4 ust. 3 i 4 pkt 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1041 oraz z 2022 r. poz. ...), może zweryfikować, czy zgłoszony do rejestracji statek lub silnik statku nie został skradziony, przywłaszczony, utracony lub nie jest poszukiwany jako dowód w postępowaniu karnym lub postępowaniu karnym skarbowym.”;

9) w art. 5 w pkt 2, w § 1a po wyrazach „zgłoszony do rejestracji statek” dodaje się wyrazy „o długości do 24 m”;

10) w art. 6 w pkt 1, ust. 5a otrzymuje brzmienie:

„5a. Prezes Urzędu przed wpisaniem statku powietrznego do rejestru statków, korzystając z uprawnienia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 16 i ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1041 oraz z 2022 r. poz. ...), weryfikuje, czy statek powietrzny lub silnik statku powietrznego nie został skradziony, przywłaszczony, utracony lub nie jest poszukiwany jako dowód w postępowaniu karnym lub postępowaniu karnym skarbowym.”;

11) w art. 7 w pkt 1, ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Organ rejestrujący, korzystając z uprawnienia, o którym mowa w art. 4 ust. 3 i 4 pkt 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1041 oraz z 2022 r. poz. ...), może zweryfikować, czy jednostka pływająca lub silnik jednostki pływającej nie zostały skradzione, przywłaszczone, utracone lub nie są poszukiwane jako dowód w postępowaniu karnym lub postępowaniu karnym skarbowym.";

12) w art. 8 w ust. 2 wyrazy „niniejszej ustawy" zastępuje się wyrazami „niniejszego przepisu";

13) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. Ustawa wchodzi w życie z dniem określonym w decyzji Komisji Europejskiej, zgodnie z art. 66 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1861 z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie odpraw granicznych, zmiany konwencji wykonawczej do układu z Schengen oraz zmiany i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1987/2006 oraz art. 79 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1862 z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, zmiany i uchylenia decyzji Rady 2007/533/WSiSW oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1986/2006 i decyzji Komisji 2010/261/UE, z wyjątkiem art. 1 pkt 1, 12, 14 i 15 oraz art. 8 ust. 2, które wchodzą w życie po upływie 7 od dnia ogłoszenia.".

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

U Z A S A D N I E N I E

Na posiedzeniu w dniu 30 listopada 2022 r. Senat rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym oraz niektórych innych ustaw i proponuje wprowadzenie do niej 13 poprawek.

Poprawka nr 1 doprecyzowuje definicję „systemu informacyjnego N.SIS" zawartą w art. 2 pkt 15a ustawy o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym, dalej "ustawa o udziale RP w SIS i WIS" (art. 1 pkt 2 lit. d ustawy nowelizującej) w zakresie odesłań do przepisów rozporządzeń unijnych. Umiejscowienie odesłań do art. 4 ust. 1 lit b rozporządzenia 2018/1861 oraz art. 4 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2018/1862 może sugerować, iż odnoszą się one do systemu centralnego SIS, gdy tymczasem zawarta jest w nich definicja pojęcia systemu informacyjnego N.SIS; poprawka koryguje tę nieścisłość.

Poprawka nr 2 doprecyzowuje przepis poprzez wyraźne wskazanie, iż wpisowi do danych Systemu Informacyjnego Schengen podlegają zarówno osoby zaginione, które muszą zostać objęte ochroną, oraz osoby zaginione, które tej ochrony nie wymagają – zgodnie z art. 32 rozporządzenia 2018/1862.

Poprawki nr 3 i 4 dokonują korekty przepisów w celu zapewnienia ich zgodności z normą § 144 Zasad Techniki Prawodawczej, który określając ogólne reguły formułowania norm prawnych wskazuje na konieczność nieużywania w tekstach prawnych liczby mnogiej dla określenia tej samej klasy (grupy) adresatów. Zasadę tą należy odnieść również do innych elementów normy prawnej, wskazujących grupę przedmiotów. Celem przepisów objętych poprawkami jest zamieszczanie w danych SIS wpisów osób, co do których istnieje podejrzenie, że popełniły lub mogą popełnić w przyszłości chociażby jedno z przestępstw określonych w katalogu zawartym w art. 607w ustawy – Kodeks postępowania karnego.

Poprawka nr 5 ma na celu przywołanie prawidłowej nazwy organu właściwego w sprawach rejestracji pojazdów. W art. 4 ust. 2 ustawy o udziale RP w SIS i VIS (art. 1 pkt 6 ustawy nowelizującej) wskazano „organy samorządowe właściwe w sprawach rejestracji pojazdów" jako uprawnione do wglądu do danych SIS dotyczących określonych przedmiotów. Mając na względzie terminologię stosowaną zarówno w ustawach dotyczących

samorządu terytorialnego jak i w ustawie – Prawie o ruchu drogowym w zakresie wskazania organów właściwych w sprawach rejestracji pojazdów – w celu zapewnienia spójności terminologicznej – proponuje się użycie w przepisie pojęcia „organu jednostki samorządu terytorialnego".

Poprawka nr 6 zapewnia poprawność gramatyczną przepisu.

Przepis art. 25 ust. 5 ustawy o udziale RP w SIS i VIS (art. 1 pkt 12 ustawy nowelizującej) wymaga doprecyzowania w zakresie wskazania organu uprawnionego do wystąpienia z wnioskiem o cofnięcie uprawnienia użytkownikowi indywidualnemu do dostępu do Krajowego Systemu Informatycznego (KSI) oraz przetwarzania danych poprzez KSI. Uprawnienie do wystąpienia z takim wnioskiem powinno przysługiwać organowi, który wystawił upoważnienie stanowiące podstawę do nadania uprawnień użytkownika, w związku z tym przyjęto **poprawkę nr 7**, która doprecyzowuje tę kwestię.

Poprawki nr 8, 10 i 11 mają na celu ujednolicenie redakcji przepisów w zakresie, w jakim odsyłają one do właściwych przepisów ustawy o udziale RP w SIS i VIS, kształtujących uprawnienia organów do skorzystania z dostępu do danych SIS na potrzeby prowadzonych postępowań rejestrowych. Poprawki te są zbieżne z treścią analogicznych przepisów wprowadzonych do ustawy – Kodeks morski. Obecna redakcja art. 3, art. 6 pkt 1 i art. 7 pkt 1 – z odesłaniem na końcu zdania – sugeruje, iż przepisy, do których sformułowane są odesłania, stanowią podstawę prawną prowadzenia postępowania karnego (karnego skarbowego), w których dowód stanowią przedmioty wpisane do danych SIS.

Poprawka nr 9 doprecyzowuje, iż uprawnienie do weryfikacji przez organ rejestrowy w danych SIS, czy podlegający wpisowi do rejestru statek lub jego silnik nie został skradziony, przywłaszczony, utracony lub nie jest poszukiwany jako dowód w postępowaniu karnym lub postępowaniu karnym skarbowym, dotyczy wyłącznie statku, którego długość nie przekracza 24 m. Zwrócono uwagę, że dodawane w art. 39 ustawy – Kodeks morski § 1a i 1b zawierają niespójną regulację (art. 5 pkt 2 ustawy nowelizującej). Przepis § 1a wskazuje, iż uprawnienie do weryfikacji przez organ rejestrowy w danych SIS, czy podlegający wpisowi do rejestru statek lub jego silnik nie został skradziony, przywłaszczony, utracony lub nie jest poszukiwany jako dowód w postępowaniu karnym lub postępowaniu karnym skarbowym, dotyczy każdego statku podlegającego wpisowi; natomiast konsekwencja w postaci odmowy rejestracji statku (§ 1b) dotyczy tylko tych statków ujawnionych w SIS, których długość nie przekracza 24 m. Jednocześnie, także

nowelizowany art. 29 § 1 pkt 7 ustawy – Kodeks morski przewiduje wpisywanie ostrzeżeń do rejestru okrętowego o możliwej niezgodności stanu prawnego ujawnionego w rejestrze ze stanem faktycznym, ale tylko w odniesieniu do statku o długości do 24 m lub silnika takiego statku, w związku z informacjami ujawnionymi w SIS a uzyskanymi w drodze wglądu do Krajowego Systemu Informatycznego. Uznano zatem, iż norma art. 39 również ma dotyczyć tylko statków o ściśle określonych parametrach w zakresie długości. Oznacza to konieczność doprecyzowania dodawanego § 1a w art. 39 poprzez dodanie informacji o długości statku.

Analizie poddano także przepis o wejściu ustawy w życie. Przepis art. 9 wskazuje dwie różne daty wejścia ustawy w życie:

1) dzień następujący po dniu ogłoszenia – dla wejścia w życie zmian zawartych w art. 1 pkt 1, 12, 14 i 15 oraz art. 8 ust. 2;
2) dzień określony w decyzji Komisji Europejskiej, zgodnie z art. 66 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1861 z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie odpraw granicznych, zmiany konwencji wykonawczej do układu z Schengen oraz zmiany i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1987/2006 oraz art. 79 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1862 z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, zmiany i uchylenia decyzji Rady 2007/533/WSiSW oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1986/2006 i decyzji Komisji 2010/261/UE – dla wejścia w życie zmian zawartych w art. 1 pkt 2–11, 13, 16 i 17, art. 2–7 oraz art. 8 ust. 1.

Uwzględniając ilość zmian wchodzących w życie w każdym z terminów oraz ich charakter (z dniem następującym po dniu ogłoszenia wchodzą w życie przede wszystkim zmiany dotyczące przeprowadzenia szkoleń pracowników/funkcjonariuszy uprawnionych do dostępu do SIS oraz kontroli i wydania stosownej decyzji w zakresie spełnienia przez KSI wymogów wynikających z rozporządzeń unijnych przeprowadzonej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych) należy wskazać, iż głównym terminem wejścia ustawy w życie jest ten wynikający z decyzji Komisji Europejskiej, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w treści art. 9.

Ponadto zwrócono uwagę iż określenie jako terminu wejścia w życie ustawy dnia następującego po dniu ogłoszenia oznacza, iż część ustawy wejdzie w życie bez okresu *vacatio legis*. Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019, poz. 1461) akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych, powinny wchodzić w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia. Jedynie w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni (skrócenie okresu *vacatio legis*), natomiast całkowita rezygnacja z tego okresu jest możliwa, jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. Wyjątkowość omawianego rozwiązania oznacza, że prawodawca, który chce, by dany akt normatywny zaczął obowiązywać natychmiast po ogłoszeniu, musi wykazać nie tylko, że jest to „uzasadniony przypadek", ale również że takie rozwiązanie jest niezbędne ze względu na „ważny interes państwa". Wiarygodność tego uzasadnienia podlega weryfikacji w procesie kontroli prawa dokonywanej przez sąd konstytucyjny i sądownictwo administracyjne.

W uzasadnieniu do projektu rozpatrzonej ustawy wskazano, iż skutki prawne *„wynikające z bardzo wąskiego zakresu przepisów objętych projektowanym terminem wejścia w życie będą ograniczone do strefy administracji publicznej (krajowe organy uprawnione do dostępu do KSI oraz przetwarzania danych przez KSI) zatem nie będą miały wpływu na sytuację prawną obywateli*", zaś pilne wejście w życie przepisów dotyczących przeprowadzania szkoleń umożliwi *„uruchomienie procesu przygotowawczego w oparciu o nowe ramy prawne w okresie poprzedzającym planowany termin operacyjnego uruchomienia SIS recast"*.

Przyjmując, iż konieczność wywiązania się z zobowiązań międzynarodowych stanowi istotną okoliczność uzasadniającą skrócenie okresu *vacatio legis*, należy jednakże zwrócić uwagę na aspekt praktyczny tej regulacji. Przeprowadzenie szkoleń dla osób uprawnionych do dostępu i przetwarzania danych przez KSI wymaga wydania rozporządzenia (na podstawie art. 25 ust. 12 ustawy o udziale RP w SIS i VIS), które zastąpi obowiązujący akt wykonawczy (wydany na podstawie art. 25 ust. 4). Rozporządzenie ma określić między innymi wzór upoważnienia dla użytkownika indywidualnego do dostępu do KSI (opracowany w oparciu o nowe przepisy) oraz sposób prowadzenia ewidencji użytkowników końcowych (takiego

obowiązku dotychczas nie było), a także określić tryb cofania dostępu do KSI (co stanowi nową materię rozporządzenia). Jeżeli ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia przepisy te nie będą mogły być wydane w terminie, który umożliwi prawidłowe rejestrowanie osób uprawnionych. Ustawodawca przewiduje czasowe zachowanie w mocy dotychczasowych aktów wykonawczych przez okres 3 miesięcy, niemniej ich treść nie umożliwi pełnej i prawidłowej realizacji przepisów ustawy; tym samym konieczne jest zapewnienie organom państwowym chociażby minimalnej perspektywy czasowej koniecznej na wydanie aktu wykonawczego, tak aby regulacje dotyczące szkoleń (zarówno te na poziomie ustawowym jak i podustawowym) wchodziły w życie w przybliżonym czasie.

Mając na uwadze całokształt okoliczności związanych z wejściem w życie tego aktu prawnego przyjęto **poprawki nr 12 i 13,** które wskazują jako termin wejścia ustawy w życie dzień wskazany w decyzji Komisji Europejskiej wydanej na podstawie stosownych przepisów rozporządzeń unijnych, jednocześnie przewidując wejście w życie niektórych przepisów z zachowaniem 7-dniowej *vacatio legis*.